

IN DIT NUMMER:

Vijf jaar MRI-onderzoek

Huisarts Dick Vervat

Vraag en Antwoord

Depressie bij ouderen

Snel werkende schildklier

Supersnel DNA-onderzoek

ERGO in het nieuws

Burgemeester Aboutaleb sprak op het ERGO-congres lovende woorden over de deelnemers uit Ommoord.

Foto: FotoBureau Service

Congresdag in Beurs-WTC groot succes

Het congres in het Beurs-World Trade Center ter viering van 20 jaar ERGO mag een doorslaand succes worden genoemd. Ondanks het flinke pak sneeuw reisden deelnemers en medewerkers van ERGO op zaterdag 30 januari massaal naar het centrum van Rotterdam om de twintigste verjaardag van dit internationaal vermaarde onderzoek te vieren. Daar kregen zij veel lof over zich heen, en niet van de minsten: hoogleraren, bestuursleden van het Erasmus MC, burgemeester Ahmed Aboutaleb van Rotterdam en minister Ronald Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Stuk voor stuk spraken zij vol bewondering over ERGO en de geweldige bereidwilligheid van deelnemers en medewerkers waardoor het zo'n succes heeft kunnen worden. 'Jullie zijn helden', kregen de aanwezigen onder andere te horen van de minister. 'Rotterdam is trots op jullie en volgende generaties zullen jullie dankbaar zijn', sprak de burgemeester. Ook bestuursvoorzitter Hans Büller van het Erasmus MC stak zij bewondering voor de medewerkers en deelnemers niet onder stoelen of banken. 'Door uw inzet staat het ERGO-onderzoek in Europa op de eerste plaats, dus u bent de nummer 1 van Europa. Wij zijn trots op u en danken u.'

Dat het congres zo'n succes zou worden, was 's morgens nog twijfelachtig. Gedurende de nacht en vroege morgen had het gesneeuwd, maar ondanks dat het op sommige plekken gevaarlijk glad was, lieten de deelnemers zich hierdoor niet uit het veld slaan. Ze wilden er graag bij zijn en massaal trokken ze op deze dag naar het centrum van Rotterdam. Het overgrote deel reisde per metro. Enkele honderden mensen

en andere voertuigen om te stoppen op de Coolingsingel, maar burgemeester Aboutaleb wilde de deelnemers graag een dienst bewijzen. Ten slotte was het voor de mensen die minder goed ter been zijn alleen op deze manier mogelijk om naar het congres te komen.

Bij het uitstappen werden de mensen geholpen door vertrouwde gezichten uit het ERGO-centrum. Coördinator Anneke Korving en haar collega's begeleiden de mensen die daar behoefte aan hebben vanuit de bussen naar de ingang. De meeste mensen uit de bussen reddden het overigens prima zelf en lopen met groot gemak de hoge trappen op, maar de

mensen die een steuntje kunnen gebruiken waarderen het enorm dat ze al of niet met rollator naar de roltrap worden geholpen.

Enmaal binnen in de grote hal van het gebouw, genieten de aanwezigen onder het genot van een kopje koffie en wat lekkers, zichtbaar van de entourage. 'Ik vind het zo leuk om hier nu eens te zijn', vertelt de 85-jarige heer Buesink, ERGO-deelnemer van het eerste uur. 'Ik woon al mijn hele leven in Rotterdam, maar was hier nog nooit binnen geweest. Nooit geweten dat het zo groot is.' Tijdens de rest van de congresdag, die onder leiding stond van dagvoorzitter Koos Postema, vertelden di-

verse onderzoekers over de verschillende onderzoeken binnen ERGO en de behaalde resultaten. Ook werden de aanwezigen in staat gesteld vragen te stellen aan de onderzoekers. 'We hebben nog nooit zoveel professoren en doctoren bij elkaar gezien', schreven deelnemers Gerrit en Marjo daags na het congres op hun website. 'Het was een leerzame en uiterst onderhoudende dag!' Aan het eind van de dag vertrok iedereen dan ook met een voldaan gevoel weer richting Ommoord.

(Omdat niet iedereen aanwezig kon zijn, wordt er komend jaar nog een bijeenkomst georganiseerd. Wanneer daar meer over bekend is, hoort u dat.) □

Het publiek luistert geboeid naar dagvoorzitter Koos Postema. Foto: FotoBureau Service

Vijf jaar MRI-onderzoek

Deze zomer is het alweer vijf jaar geleden dat toenmalig burgemeester Ivo Opstelten met een druk op de rode knop de nieuwe MRI-scanner in het ERGO-onderzoekscenarium in Ommoord in werking stelde. Sinds die tijd hebben ongeveer zesduizend deelnemers aan het MRI-onderzoek deelgenomen. Sommigen van hen zelfs al twee keer.

“Het is geweldig dat vrijwel alle ERGO-deelnemers aan dit onderzoek mee doen”, vertelt professor Monique Breteler. “Hoe meer mensen meedoen, hoe groter de kans op succes zal zijn. Ik hoop dan ook van

harte dat we in de volgende vijf jaar ook de rest van de ERGO-deelnemers zullen zien meedoen.”

Graag benadrukt Breteler nog eens het belang van het MRI-onderzoek: “Met de MRI-scans leveren we een belangrijke bijdrage aan het onderzoek naar problemen met de hersenen die op oudere leeftijd ontstaan. Dementie en herseninfarcten komen veel voor en veroorzaken veel ellende. Als mensen een herseninfarct krijgen of dement worden, is het al te laat. Dankzij de MRI-scans kunnen we veranderingen in de hersenen signaleren vóór er symptomen optreden. Die gegevens hebben we nodig om er uiteindelijk achter te kunnen komen hoe we dementie en

herseneninfarcten kunnen voorkomen.

In de voorbije vijf jaren hebben we dankzij dit onderzoek een grote stap kunnen maken naar het vroeg opsporen van hersenaandoeningen. Mede daardoor hopen we de komende jaren veel te kunnen ontdekken over mogelijke oorzaken van dementie en beroertes. Stapje voor stapje gaan we in de goede richting. Er worden ook steeds meer genen ontdekt die verbonden zijn aan hersenaandoeningen en dankzij samenwerkingsverbanden met andere grote onderzoeken in de wereld verloopt de zoektocht steeds sneller.”

Breteler kijkt dan ook vol vertrouwen naar de toekomst van het her-

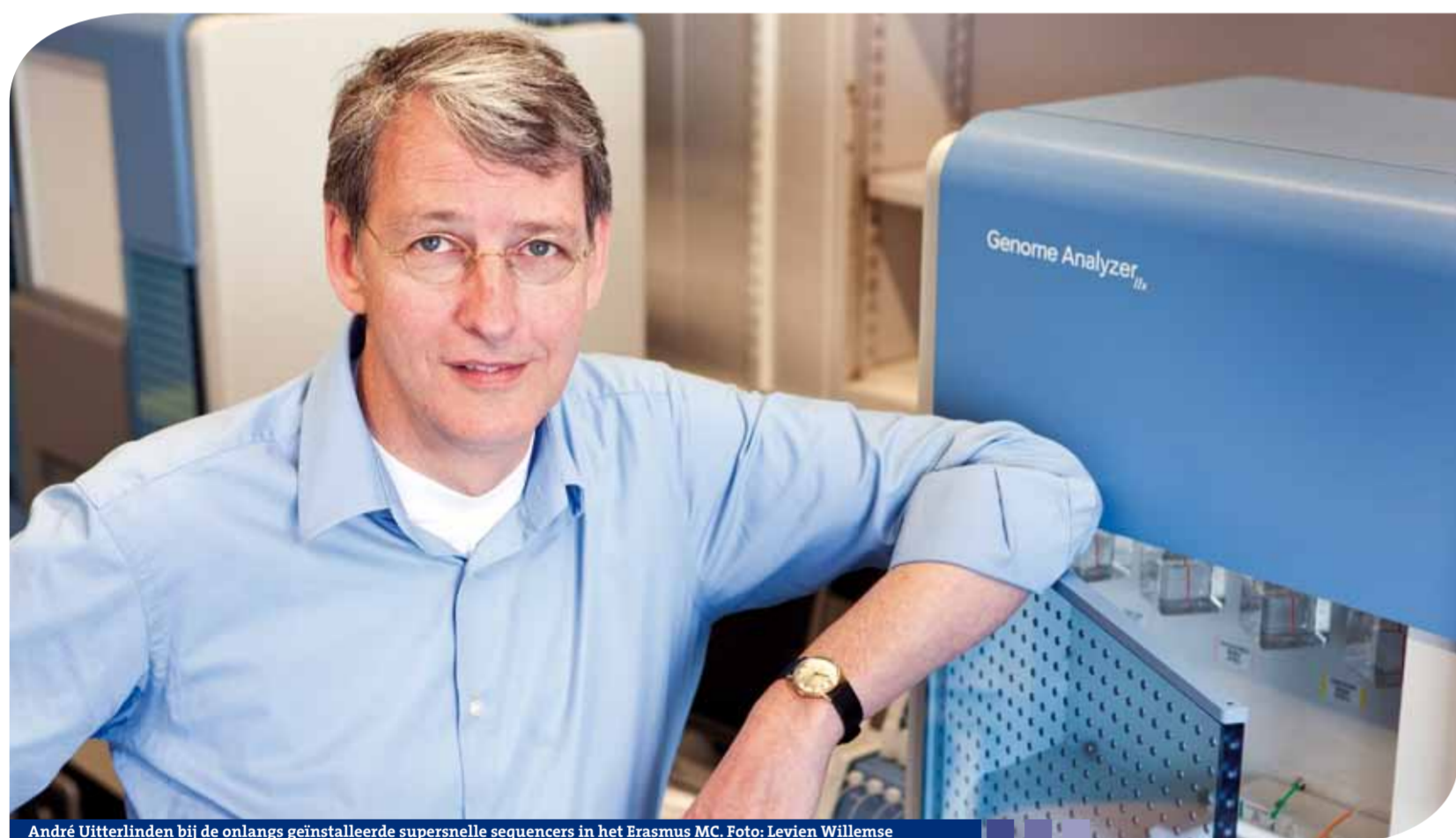
Sinds de ingebruikname van de MRI-scanner in Ommoord hebben ongeveer zesduizend deelnemers aan dit onderzoek deelgenomen. Foto: Leven Willemsse

senonderzoek. “Vroeger was een MRI-apparaat voor velen nog iets onbekend, maar je merkt dat het steeds gewoner wordt. De mensen weten inmiddels allemaal dat het apparaat geen gebruik maakt van

röntgenstralen en niet schadelijk is. Sommige mensen vallen zelfs in slaap als ze in het apparaat liggen. Slapend bewijzen ze de wetenschap en de gezondheid van toekomstige generaties dus een enorme dienst.” □

Supersnelle sequencers voor ERGO aan het werk DNA-onderzoek in stroomversnelling

Op de vijfde verdieping van het Erasmus MC zijn onlangs enkele ‘sequencers’ geïnstalleerd. Professor André Uitterlinden (hoofd van het Genetisch Laboratorium van de afdeling Inwendige Geneeskunde) is zeer verheugd met deze apparaten: “De ontwikkelingen op het gebied van DNA-onderzoek gaan zeer snel. Nog maar een paar jaar geleden was ik een jaar bezig met het onderzoek naar één genvariatie, met deze apparaten lezen we de volgorde van het complete DNA van een mens in een aantal weken.”

André Uitterlinden bij de onlangs geïnstalleerde supersnelle sequencers in het Erasmus MC. Foto: Leven Willemsse

Uitterlinden is hoogleraar complexe genetica van volksziekten en doet onderzoek naar de risicofactoren van veelvoorkomende ziekten zoals diabetes, osteoporose, hart- en vaatziekten en kanker. Hij richt zich daarbij op genetische factoren. Uitterlinden: “Ik kijk vooral hoe variaties tussen mensen in hun DNA invloed hebben op het ontstaan van ziektes. Door nieuwe technologie is het mogelijk geworden om het totale DNA heel gedetailleerd te bekijken.”

Volgorde is eigenlijk altijd verschillend tussen mensen, en er zijn kleine en grote verschillen. Grote verschillen komen gelukkig zelden voor maar die kleine verschillen zien we heel vaak. Dus eigenlijk is niemand ‘normaal’, iedereen is verschillend wat z’n DNA betreft, en dat zien we natuurlijk ook gewoon op straat als we mensen kijken. Die DNA-verschillen zijn op zich geen probleem, maar sommige van die verschillen bepalen een verhoogd risico voor ziektes. Als je nu weet welke genetische verschillen een verhoogd risico geven op een bepaalde ziekte, zou je bijvoorbeeld kunnen voorspellen hoe groot de kans is dat iemand die ziekte krijgt zodat er wellicht wat aan gedaan kan worden voordat de ziekte zich ontwikkelt. Verder biedt die kennis mogelijkheden om eerder

in te grijpen en nieuwe medicatie te ontwikkelen, omdat we dan precies weten om welk gen of welke genen het gaat.”

DNA-onderzoek draagt dus bij aan nieuwe inzichten in het ontstaan van erfelijke aandoeningen voor ziekten. DNA zit in elke menselijke cel, maar voor wetenschappelijk onderzoek wordt DNA voornamelijk geïsoleerd uit bloed, zo ook bij het ERGO-onderzoek. Het DNA van de ERGO-deelnemers wordt netjes bewaard in een grote vrieskist in het laboratorium (en uit veiligheidsoverwegingen ook op 2 andere locaties). Ieder bloedbuisje wordt gecodeerd en ieder DNA-buisje krijgt vervolgens ook weer een nummer. De onderzoekers kennen dus alleen nummers, geen namen van de deelnemers. Voor de DNA-analyses

hoeven ERGO-deelnemers dus geen extra bloed te laten prikken.

Het onderzoek van ERGO naar DNA loopt al veel langer, maar met de nieuwe apparaten is weer veel meer mogelijk. Uitterlinden: “Tot voor kort konden we tegelijkertijd honderdduizenden DNA-varianten analyseren in één DNA-sample. Dat is al heel veel, maar nu kunnen we binnen drie tot vier weken een compleet menselijk genoom analyseren. Dat is belangrijk, omdat afwijkende genen die een rol spelen bij allerlei complexe ziekten veel sneller gevonden kunnen worden. Als die gevonden zijn, kan begonnen worden met het zoeken naar behandelmethoden. Dat is echter wel een lange weg.” De apparaten worden sneller en goedkoper, maar het is nog steeds

Genen, DNA en chromosomen
Het menselijk lichaam bestaat uit miljarden cellen. In iedere cel zitten 23 chromosomenparen. Dit zijn paren omdat men van ieder van de 23 chromosomen één chromosoom van de moeder krijgt en één van de vader. Chromosomen zijn opgebouwd uit twee DNA-strengen en het DNA bestaat ondermeer uit genen. In iedere cel zitten zo’n 25.000 genen. Deze genen bepalen de individuele kenmerken van iemand, bijvoorbeeld het uiterlijk, maar ook het karakter of ziekten. Soms wordt een kenmerk door een enkel gen bepaald. Maar veel vaker spelen een heleboel genen een rol. Bij de oogkleur zijn bijvoorbeeld een paar genen betrokken, maar bij de lengte zijn het er honderden. □

VRAAG & ANTWOORD

Vraag:
Ik heb pas geleden meegedaan aan het ERGO onderzoek. Er werd heel veel bloed afgenomen, maar ik kreeg alleen maar de uitslag van het Hb, het suiker, het cholesterol en de triglyceriden. Hoe zit dat eigenlijk?

Antwoord:
er wordt een heel klein deel van de bepalingen direct gedaan. Het overgrote deel van het bloed wordt opgeslagen bij -20 en -80 graden Celsius. Afhankelijk van de onderzoeksvraag wordt dit dan in de loop van de tijd gebruikt voor bepalingen. Zo is er van de meeste deelnemers nog bloed voorradig uit het begin van ERGO, dus rond 1990. Dit is heel kostbaar materiaal, wat in de toekomst wel eens gebruikt gaat worden, maar alleen voor zeer belangwekkend onderzoek.

Vraag:
ik heb nooit uitslagen ontvangen van de onderzoeken van de rug, de heupen, de knieën en de handen. Waarom eigenlijk niet.

Antwoord:
de onderzoeken zijn gedaan in het kader van wetenschappelijk onderzoek. Dat betekent dat het röntgenmateriaal wordt opgeslagen. Het wordt dus niet of niet direct beoordeeld door een radioloog. In de loop van de tijd worden dan, afhankelijk van de onderzoeksvraag, de röntgenbeelden beoordeeld op bepaalde karakteristieken die op dat moment onderdeel uitmaken van een bepaalde onderzoeksvraag.

Dankwoord aan ERGO

De heer De Graaf benaderde de redactie met de vraag of hij de medewerkers van ERGO via de Nieuwsbrief zou mogen bedanken voor het feit dat hij dankzij het onderzoek in december 2009 op tijd een aorta-operatie heeft ondergaan. Zonder ERGO had dit niet gebeurd en was het waarschijnlijk fataal afgelopen met mij, aldus de opgeluchte heer De Graaf die nog herstellende is van de operatie. ‘Dankzij de mensen van ERGO gaat het steeds beter met me, bedankt daarvoor!’

Huisarts Dick Vervat: ‘Prachtig om met ouderen te werken’

Huisarts Dick Vervat is zeer te spreken over de samenwerking met ERGO. Foto: Leven Willemsse

Bijna eenendertig jaar is huisarts Dick Vervat het vertrouwde gezicht voor duizenden inwoners in Ommoord. Lange tijd was hij gevestigd in een flat aan de Zernikeplaats, maar sinds 2005 genieten hij en zijn medewerkers van de sterk verbeterde omstandigheden in de nieuwe praktijkruimte aan de Niels Bohrplaats.

Pal naast de ingang van winkelcentrum Binnenhof deelt Vervat zijn praktijk met die van Leonie de Bont en Elly van der Rijst in Huisartsenpraktijk Buitenhof. Via dezelfde ingang zijn eveneens de apotheek, een maatschap voor fysiotherapie en Star Medisch Diagnostisch centrum bereikbaar.

ning de airco wat hoger zet, vertelt hij het nog altijd fantastisch te vinden op deze ‘nieuwe’ locatie. “Op een gegeven moment waren we echt uit onze praktijk aan de Zernikeplaats gegroeid. Lange tijd konden we maar geen geschikt nieuw onderkomen vinden, dus toen deze mogelijkheid zich aandeed, hebben we die meteen met beide handen aangegrepen.”

“Ideaal”, noemt Vervat deze bundeling van kracht. “Niet eens zozeer voor ons, als wel voor de mensen uit onze praktijk. Voor hen is het handig dat we allemaal bij elkaar zitten.” Terwijl Vervat met de afstandbedie-

Alweer vijf jaar is de huidige praktijkruimte in gebruik volgens de zogenoemde HOED-structuur (huisartsen onder een dak). “Daarnaast

hebben we hier de ruimte om samen te werken met fysiotherapeuten en een diëtiste. Bovendien hebben we in dit pand de ruimte voor de geweldige fulltime praktijkondersteuning door Patricia Ketting. Dankzij haar kunnen we meer aandacht en zorg geven aan speciale groepen patiënten in de praktijk, zoals ouderen en mensen met chronische ziektes zoals suikerziekte, hoge bloeddruk en astma/COPD. Ook hebben we hier voldoende ruimte voor de assistentes, zodat er meer structuur is en de telefoon beter bezet is. Ook dat is weer een pluspunt voor onze patiënten.”

Promovenda Dika Luijendijk: ‘Hartfalen en TIA’s verhogen kans op depressie’

Op 10 februari 2010 promoveerde Dika Luijendijk aan de Erasmus Universiteit op haar onderzoek naar de relatie tussen vaatziekten van hart en hersenen en het ontwikkelen van depressie bij ouderen. Het onderzoek maakte deel uit van de ERGO-studie.

Wat is je belangrijkste conclusie?

“Uit mijn onderzoek blijkt dat vaatziekten van hart- en hersenen in het algemeen het risico op een depressie niet vergroten. Toch is er een relatie tussen hartfalen en TIA’s enerzijds en het optreden van depressie anderzijds. TIA’s zijn kortdurende verstoringen van de circulatie van de hersenvaten. Ook hersenberoertes, dat zijn langdurende verstoringen, gaan gepaard met een verhoogd risico op depressie, maar dat was al bekend. Een andere conclusie uit mijn onderzoek is dat de kans om een depressie te ontwikkelen op oudere leeftijd laag is voor mensen die in het verleden geen depressie hebben gehad.”

onderzoek worden de waarnemingen of metingen bij ieder individu op een aantal achtereenvolgende tijdstippen herhaald. Bij ruim 5000 deelnemers aan ERGO werd nagegaan of zij een depressie kregen na de start van de studie.”

Hoe vaak komt depressie voor?

“Ongeveer 15 tot 20 procent van de mensen ontwikkelt ten minste één keer in zijn leven een depressie. Berisico op depressie, maar dat was aanleg, bestaan er verscheidene externe risicofactoren, zoals traumatische gebeurtenissen, armoede, vrouwelijk geslacht en lichamelijke ziekten. Naast de groep mensen met een duidelijke depressie is er echter ook een grote groep mensen die officieel niet voldoet aan de term depressie, maar wel te kampen heeft met depressieve klachten. Vooral onder ouderen is dit een grote groep, waarvan de kwaliteit van het leven door die klachten negatief be-

DE HUISARTS

In zijn praktijk heeft Vervat ongeveer 2750 mensen. Een groot deel daarvan bestaat uit ouderen. “Ik heb inderdaad een oudere praktijk dan de gemiddelde dokter, maar ik vind dat helemaal niet erg. Sterker nog, het past wel bij mij. Ik vind ouderen prachtig om mee te werken. Ze zijn erg dankbaar als je een luisterend oor bent en waarden het enorm als je eens bij ze langs gaat om te vragen hoe het gaat.”

Veel mensen uit de praktijk van vervat zijn deelnemer van ERGO, dus ook Vervat heeft veel met dit grootschalige onderzoek te maken. Over de samenwerking met ERGO is hij zeer te spreken. “Ik krijg regelmatig informatie over mijn patiënten met resultaten uit de ERGO-onderzoeken. Vanuit ERGO worden er in zulke gevallen steeds twee brieven verstuurd. Eén voor de deelnemer en één voor mij. Dat is altijd picobello georganiseerd. En mocht er iets urgent zijn dan bellen ze keurig. Ook mijn patiënten zijn altijd heel tevreden over hoe het er bij ERGO aan toe gaat en hoe ERGO met de mensen omgaat.”

Enkele mensen zijn dankzij ERGO zelfs gewaarschuwd voor mogelijk lichamelijk onheil. “Ik heb een paar keer iemand kunnen helpen met een dusdanige verwijdering van de buikslagader dat deze fataal had kunnen worden. Het is toch geweldig dat ERGO op die manier een steentje bijdraagt aan de gezondheid van de deelnemers”, aldus de enthousiaste Vervat, terwijl hij zich in zijn jas haast. “De volgende patiënt wacht, dat gaat gewoon door.” Hij wisselt snel nog wat informatie met zijn assistente en loopt de praktijk uit. “Tot ziens.” □

Dika Luijendijk

bij Bavo Europort. Ik werk daar veel met oudere mensen met psychische problemen, zoals depressie, paniekaanvallen of dementie. Daarnaast ben ik ook nog een dag in de week actief als onderzoeker. □

Promovenda Charlotte van Noord: 'Snel werkende schildklier kan acute hartdood veroorzaken'

Mede op basis van gegevens uit ERGO is arts-onderzoeker Charlotte van Noord op 11 december 2009 gepromoveerd aan het Erasmus MC. Ruim drie jaar eerder begon ze haar onderzoek met de vraagstelling 'Welke geneesmiddelen geven een verhoogd risico op acute hartdood?'

Wat is je belangrijkste conclusie?

"Dat mensen die geneesmiddelen gebruiken tegen een te snel werkende schildklier een driemaal grotere kans op acute hartdood hebben. Dit kan aan de geneesmiddelen liggen, maar het is aannemelijker dat de snel werkende schildklier zelf de hartproblemen veroorzaakt."

Waarom denk je dat?

"Omdat de patiënten die waren behandeld met schildklierremmende geneesmiddelen vlak voor hun overlijden aan acute hartdood toch nog afwijkende waarden van het schildklierhormoon in hun bloed hadden. Bovendien overleden ze kort nadat zij waren gestart met schildklierremmende geneesmiddelen."

Komt acute hartdood veel voor?

"In Nederland overlijden jaarlijks zo'n 16.000 mensen aan acute hartdood. Het wordt vooral veroorzaakt door acute ritmestoornissen van het hart. Normaal gesproken zorgen elektrische prikkels in het hart ervoor dat het hart met een bepaald ritme samentrekt en bloed rondpompt in het lichaam. Bij een storing van deze elektrische prikkels ontstaat een stoornis in het hartritme, die kan leiden tot acute hartdood. In mijn onderzoek vond ik dat een verhoogde waarde van schildklierhormonen in het bloed inderdaad een negatief effect heeft op de elektrische prikkels in het hart en daarmee op het ontstaan van acute hartdood."

Charlotte van Noord (midden) tijdens haar promotie. (privéfoto)

Komt een te snel werkende schildklier veel voor?

"Het is een veel voorkomende ziekte bij ouderen. Het treedt op bij één tot

zes op de honderd ouderen. De ziekte ontstaat als gevolg van een te grote hoeveelheid schildklierhormoon in het bloed. Schildklierhormonen

regelen de intensiteit van de stofwisseling. Bij teveel aan schildklierhormonen wordt de stofwisseling aangespoord, wat zich bijvoorbeeld uit in het snel warm hebben, een gejaagde indruk maken en een snelle hartslag."

Hoe ben je bij dit onderwerp terecht gekomen?

Ik was geïnteresseerd geraakt in de effecten van geneesmiddelen toen ik werkzaam was als arts-assistent interne geneeskunde in het Maastad Ziekenhuis. Daar worden veel geneesmiddelen voorgeschreven. Dit onderzoek, een samenwerkingsverband tussen het Erasmus MC en het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen, sloot daar dus mooi op aan.

Wat doe je nu?

Ik ben in januari begonnen aan mijn opleiding tot internist in het Maastad Ziekenhuis. □

ERGO IN HET NIEUWS

AD/Rotterdams Dagblad, 26 april 2010
Gen maakt stoppen met roken makkelijker

Reuters, 26 april 2010
Genes affect smoking behaviour, lung cancer risk

Gezondheidsnet.nl, 26 april 2010
Genen bepalen rookgedrag

Radio 1, 26 april 2010
Genen maken stoppen met roken eenvoudiger

MedNet.nl, 26 april 2010
Genen bepalen succes van stoppen met roken

Nature Genetics, 25 april 2010
Genome-wide meta-analyses identify multiple loci associated with smoking behavior

RTV Rijnmond, 1 februari 2010
Twintig jaar ouderonderzoek in Rotterdam

AD/Rotterdams Dagblad, 30 januari 2010
Iedere Ommoordse senior weet exact hoe gezond hij is - Medische doorbraken dankzij wereldberoemd onderzoek

De Volkskrant, 30 januari 2010
Stop het verval, blijf bewegen

NOS.nl, 30 januari 2010
Rotterdams bevolkingsonderzoek bestaat 20 jaar

Nu.nl, 30 januari 2010
Twintig jaar ouderonderzoek in Rotterdam

Gezondheidskrant, 30 januari 2010
Internationaal befaamd ERGO-onderzoek al twintig jaar aan top van de medische wereld

Telegraaf, 27 januari 2010
Rotterdammer redt wereldwijd levens

Guy Brusselle (links) naast collega onderzoeksleider Bruno Stricker van het Erasmus MC. Foto: Archief Erasmus MC

Kennismaking met Guy Brusselle

Sinds ruim een jaar wordt één van de ERGO-onderzoeken medegeleid door de Belgische hoogleraar en longarts Guy Brusselle. Op deze plek stelt hij zich nader aan u voor.

"Mijn naam is Guy Brusselle, ik ben longarts in het Universitair Ziekenhuis van Gent en als hoogleraar longziekten verbonden aan de universiteit van diezelfde stad. Via mijn echtgenote, die als epidemioloog werkt op het Erasmus Medisch Centrum, kwam ik ongeveer vijf jaar geleden voor het eerst in contact met het ERGO-onderzoek. Ik volgde ERGO al langer, omdat het door de vele onderzoekgebieden en de uitstekende medewerking van de deelnemers over vele jaren een extreem waardevolle studie is.

Toen ze bij ERGO iemand nodig hadden voor het nieuwe longonderzoek, wilde ik daar graag aan bijdragen. Ik ben gespecialiseerd in COPD, een chronische aandoening van de luchtwegen en longen waar wereldwijd 300 miljoen mensen aan lijden. Patiënten met COPD hebben vooral last van chronisch hoesten en kortademigheid. COPD ontstaat vaak door het inademen van vervuilde lucht. In het Westen is dit meestal tabaksrook, maar in veel landen vormen binnenshuis koken en verwarmen ook belangrijke risicofactoren.

Dankzij grote onderzoeken als ERGO zijn we de afgelopen jaren enorm ver gekomen en is de kans aanzienlijk dat er op termijn succes geboekt kan worden in de behandeling van COPD. In de voorbije twintig jaar hadden we nog maar drie of vier genen ontdekt die te maken hebben met COPD. Maar afgelopen jaar hebben we, mede dankzij de gegevens van 21.000 mensen uit ERGO en twee andere grote onderzoeken, acht nieuwe genen weten te traceren die zeer sterk met COPD geassocieerd zijn.

We hebben dus een flinke stap kunnen maken in onze zoektocht naar de genetische risicofactoren voor COPD. Dit opent nieuwe perspectieven voor een goede behandelmethode van COPD, maar ik schat dat het nog minstens tien tot vijftien zal jaar duren voor er nieuwe medicijnen voor zijn. Toch hebben we de laatste jaren een enorme verdubbeling van de kennis en nieuwe inzichten bereikt, mede dankzij de deelnemers aan ERGO, daarom zeg ik u: proficiat, goed gedaan!" □

Anneke Korving, coordinator op het ERGO-centrum, overhandigt een mooie bos bloemen aan het blij verraste echtpaar Reurings. Foto: Levien Willemse

We zijn heel blij dat er zo veel mensen meedoen aan het ERGO onderzoek! Zonder u kunnen we dit belangrijke onderzoek niet doen. Daarom zetten we twee keer per jaar één van de vele deelnemers in het zonnetje. Uit een grote grabbelton waarin alle namen van de ERGO deelnemers zijn verzameld, loten we iemand uit! We komen met een leuke verrassing bij u thuis langs. Wie weet staat bij de volgende loting een medewerker bij u voor de deur! En de winnaar is:

Meneer en mevrouw Reurings.

Colofon

ERGO Nieuws is een uitgave van het Erasmus MC, afdeling Epidemiologie en verschijnt twee keer per jaar. ERGO Nieuws verschijnt in een oplage van 8.000 stuks en wordt gestuurd naar alle ERGO-deelnemers, -huisartsen, -verzorgingstehuizen en -medewerkers.

Redactie
Jeroen Paak

Eindredactie
Jan Heeringa

Vormgeving
Pressure Line, Rotterdam

Drukwerk
Drukkerij Goos

Erasmus MC
Universitair Medisch Centrum Rotterdam
www.ergo-onderzoek.nl